

Naša Minka na Gorenjskem.

Spisal Juraj Pangrac.

(Dalje.)

III.

a Minko so napočili zdaj lepi dnevi na Gorenjskem. Z Bertko in Francko se je igrala na vrtu, hodila z njima po gob v gozd nad vasjo in k potoku gledat bistre ribice, ki so švigale v vodi in lovile drobtinice, ki so jim jih metali otroci. Stric Janez jo je vodil po hlevu in ji razkazoval govedo, konje in zajčke. Minko je bil najbolj všeč tisti mali zajček s kruljavo nogo. „Ta je ubožec, ta bo moj,“ je dejala sočutno in ga božala. Pozneje mu je nosila detelje, korenja in zelnatih listov. Tudi ga je večkrat vzela v naročje in ga gledala usmiljeno, gladeč mu nalahko mehko dlako. Za tistega velikega z rdečimi očmi, ki ga je tako rada imela Francka, se še zmenila ni. Tudi se ji je prikupil takoj izprva teliček. „Tako plašno me gleda, zato ga imam rada,“ je pripomnila stricu. In smela je iti čisto k njemu in ga prijeti za ušesa, gobček... pa vendar ni poskočil in zbežal od nje, ampak jo le gledal dobrodušno z velikimi očmi ter zvečil nemoteno dalje. Za žrebe, ki je prosto skakljalo v kotu okrog svoje matere, ni marala izprva. Ko pa je pricapljal nekoč tako brezskrbno v vežo in je plašni Minko obliznil kosec cukrčka iz roke, se ji je tudi žrebiček omilil in mu je poslej nosila s stricem v škafu namočenih otrobov. Petelin, tisti veliki s svetlimi peresi in veliko čopo na glavi, ji je bil trn v peti. „Le naj se mi še prikaže enkrat v vežo, precej ga bom zapodila!“ se je jezila. In teti je povedala, zakaj ga ne mara: „Samo pretepal bi se in podil kokoši — ta grduh unémarni.“ Veliko veselje ji je delalo mlado jagnje, ki je drobnelo za ovco in tako žalostno bleketalo. Teta

mu je morala navezati okrog vratu rdeč trak, na katerem je visel kraguljček, ki je vselej, kadar se je le prestopil „janček naš“ — kakor so mu rekali otroci — zazvončkljal; tako so vselej vedeli otroci, kje skače janček, in so hiteli k njemu in tekali okrog njega.

Stara mati je tako rada gledala na planine. „Poglej, Minka, na planine!“ ji je velela. Minka pogleda, nato pa pripomni teti: „Čudno se mi zdi, da mati tako rada gleda na planine, kjer so same skale...“ Teta je molčala.

V nedeljo je šla Minka k maši v Radovljico, pa ne s stricem, kakor je odločila stara mati, ampak s teto. „Jaz grem s tetko,“ je rekla odločno Minka. In teta se je zavzela za njo in ji pritrdila: „Da, z menoj pojdeš, samo z menoj.“ In pri tem je ostalo. Ko je zapel veliki zvon pri fari in vabil ljudi v cerkev, je zaklicala teta: „Alo, Minka, k maši!“ Minka je prihitela k teti, jo prijela za roko in šli sta. Po maši pa sta se oglasili pri slaščičarju, in Minka je prinesla poln robec samih dobrih in sladkih reči domov. Doma pa je delila pecivo z Bertko, Francko in — teto. Pa tudi stric Janez je nekaj dobil in dekla in stara mati. „Imajo tudi stara mati in stric in dekla radi kaj dobrega,“ je rekla in dala vsakemu nekaj. Kar je pa nji ostalo, je vse shranila. Drugi dan je pa prinesla teti, rekoč: „Tetka, nate, vse je vaše.“ Teta se je začudila in vprašala: „Minka, kaj nimaš rada peciva?“ — „O, rada; pa vas imam še rajša, zato sem prinesla vam te dobre reči,“ je odgovorila. Teta se je še bolj čudila, pa jo vprašala: „Minka, čigava pa sem jaz, da me imaš tako rada?“

„Moja,“ je odgovorila Minka preprosto.

„Čigava pa si ti?“ je vprašala dalje teta.

„Tvoja.“

„O, ti Minkec moj zlati, ti Minkec moj zlati!“ je vzklikavala teta mehko in božala Minko...

Lepi dnevi so torej napočili za našo Minko na Gorenjskem. In bila je vesela, in vsi so jo radi imeli. In minili so dnevi, tedni — mesec, dva... in Minka ni več silila domov k mami, atku, Dori... Zdelo se je, da je čisto pozabila na dom. In zlasti teti se je dobro zdelo, da se je Minka tako udomačila na Gorenjskem. Ah, rada je imela Minko, prav rada...

IV.

Stara mati je tako rada gledala na planine. Vsak večer, če je le utegnila, je obstala, ko je solnce zahajalo, na vrtu in se zagledala na planine, ožarjene od zahajajočega solnca. In ko tako gleda na planine, v višave, se globoko zamisli, in njena duša postane žalostna. In skloni glavo, in njena drhteča ustna zašepčejo tiho molitev. In večkrat se prigodi, da ji zapolze solze po razoranih, velih licih. In tedaj zgrabi njena roka za konec predpasnika in si obriše z njim solze, ki nehajo liti iz oči. In globoko iz prsi ji privre težak vzdih: „Bog bodi milostljiv njegovi duši!“ — In ko opravi svoje opravilo, odide počasnih korakov in s povešeno glavo in z mokrimi očmi z vrta...

„Zakaj gleda stara mati tako rada na planine, tetka?“ vpraša nekoč Minka.

„Ah, boljše bi bilo, da bi ne vedela tega!“ je odgovorila teta, nato pa le povedala: „Lej, Minka, tam se je ponesrečil predobri naš oče. — Drva so spravljali s planine. Po drči so jih spuščali v dolino. Pa se je nekaj zagatilo, in hlodi so se ustavili. Pa je stopil oče k drči. Preblizu je stopil, zakaj prav tedaj so zopet zahrumeli in zaropotali hlodi nad njim in zapraskali in zdrčali po izgubljeni strugi dalje. — Ogniti se ni utegnil in tako je našel smrt v gorah najboljši oče. — Koliko smo prejkali, in mati še sedaj ni prebolela grozne nesreče. — Oče me kliče, a jaz ne morem za njim, govori in gleda na planine, v višave . . .“

Ta žalostna povest se je globoko zajedla v mehko srce Minkino. Nič več ni bila vesela kakor druge dneve. Vedno je tiščala za tetko in ji pravila: „Pa vi mi ne smete iti na planine. Atka in mamó in Doro tudi ne pustim gor, pa strica tudi ne in stare matere in deklet tudi ne . . .“

Da bi Minko nekoliko zamotila, gre teta z njo v gornjo sobo ter ji razkazuje različne predmete, naposled pa ji pokaže tudi debelo knjigo s slikami sorodnikov in znancev. In ogledujeta podobe, ogledujeta. In prigodi se, da naletita na sliko Minkine mamice, še čisto mlade.

Minka ostrmi, ko zagleda svojo ljubo mamico naslikano pred seboj. Za nekaj časa pa zavpije vsa iz sebe: „Tetka, ljuba tetka, pogledjte, to je pa naša mama!“ Nato vzame sliko iz knjige, jo pritisne k sebi in skače z njo vsa srečna ter kliče venomer: „Tetka, ljuba tetka, to je pa naša mama!“ In ko se naskače, dene sliko z veliko spoštljivostjo predse na mizo, jo poljubi in reče iznova: „Tetka, ljuba tetka, pogledjte, to je pa naša mama! . . .“

Tetka se je začudila. Videla je Minko, kako je oživila ob mamini sliki, kako je zažarelo njeno oko, zatrepetaló srce. In vprašala jo je: „Minka, pa veš, da je to vaša mama?“

Minka pogleda začudeno teto, kakor da bi hotela vprašati, kako je to mogoče, da še tetka dvomi o tem; nato pa reče z vso gotovostjo: „Da, tetka, to je naša mama; vem, da je.“ In gledala je iznova v sliko in se je ni mogla nagledati. Naposled pa je omenila: „Tetka, ali vidite, kako živo me gleda mama s slike? Kar mislim, da odpre usta in me ogovori, pa se tako trdo drži, da se nič ne premakne.“ — „Ali imaš tako rada svojo mamó?“ vzklikne vprašajoče teta. Minka pogleda v tla, kakor da nekaj razmišlja. Za nekaj trenutkov pa vpraša teto, ne da bi odgovorila na njeno vprašanje: „Tetka, pa znate vi zapeti tisto pesem: Poznam prečudno cvetko, ki vedno zeleni?“ In ko je teta odkimala, da ne, se je Minka odkašljala, uprla svoj pogled v mamino sliko na mizi in zapela. Nje mili, nežni glasek se je glasil kot srebrna struna v tujem svetu. In pela je tako iz srca, da sta še tetki zapolzeli dve debeli solzi po licih in kanili na tla. In ti solzi sta pričali, ti solzi sta govorili: „O, ti Minka moja, ti otročiček zlati, kako neizrečeno si ti mil in drag mojemu srcu, ker tako ljubiš svojo mamico, mojo ljubo sestro . . .“

(Konec.)